

Перший етап лабораторних робіт передбачає визначення бізнес-процесів віртуального підприємства та моделювання його діяльності за допомогою засобів однієї з Workflow-систем.

Другий етап передбачає розробку онтології даної віртуальної організації на основі популярного вільнорозповсюджуваного засобу Protégé.

Третій етап передбачає проектування даних, якими будуть обмінюватися «організації»-учасники на основі формату XML, та розробку програм-генераторів та програм аналізаторів для кожного з учасників.

Четвертий етап — розробка програмних агентів, які утворюватимуть мультиагентну систему віртуальної організації і самостійно при виникненні певних умов (наприклад, запиті клієнта) виконують певні дії (наприклад, пошук постачальників для проекту, вибір кращого, тощо).

І нарешті, п'ятий етап передбачає об'єднання напрацьованих результатів і створення порталу віртуальної організації.

Такий підхід до лабораторних робіт в результаті якого студенти бачать в цілому цілий ряд етапів створення віртуальної організації і отримують не лише наробки, а результат, що демонструє сутність віртуальної організації, викликає значний інтерес серед студентів. Робота в групі стимулює обмін знаннями та творчий підхід в процесі виконання лабораторної роботи.

Л. С. Козловська, канд. філол. наук, доцент,
завідувач кафедри української мови та літератури

НОВІ ОРІЄНТИРИ У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Вивчення української мови та літератури в економічному університеті тісно пов'язані із загальною тенденцією гуманізації освіти. Таке спрямування сприяє більш повному розвитку особистості молодшої людини у контексті засвоєння загальнолюдських цінностей, формування національної свідомості сучасних студентів як майбутніх представників української еліти. Очевидно, що в сьогоденних умовах розвитку національної культури мова і література є головними чинниками цього процесу. Протягом кількох років у КНЕУ читається курс української літератури, завдяки якому студенти можуть заповнити певні прогалини у своїх знаннях масиву рідного красного письменства. Воно завжди відіграло важливу роль у становленні особистості, розвиваючи розу-

міння основних принципів людського співжиття, виконуючи естетичну функцію. Матеріал побудований таким чином, що дозволяє простежити за розвитком української літератури від давніх часів до сучасності у контексті світових мистецьких процесів, навчитися вільно орієнтуватися у розмаїтті жанрових і стильових тенденцій, розвивати естетичні смаки на кращих літературних зразках. Від початку актуальним завданням курсу була спроба, уникнувши аналізу художніх творів, вийти за межі суто літературні, ознайомивши студентів з усією тією соціально-політичною, історичною, культурологічною, філологічною інформацією, що складає текстовий вертикальний контекст будь-якого твору. Називаючи художню літературу мистецтвом слова, її пов'язують з мовою, яка є інструментом кожного письменника на шляху до розуміння читачем-реципієнтом. Авторський текст перш за все фіксує реалії епохи, при цьому відтворюючи у словесних образах внутрішній світ людини. Безперечно, що стиль художньої літератури є полістилем, який поєднує у собі лінгвоелементи усіх інших функціональних стилів української літературної мови; інтелектуальною основою іміджу будь-якої людини, яка прагне зайняти достойне місце у сучасному глобалізованому інформатизованому світі, ставши професіоналом високого рівня. Саме мовотворчість письменників сприяла формуванню основних нормотвірних тенденцій розвитку української літературної мови, які потім утверджувались в інших її функціональних стилях. Тому вивчення мови у вищій школі вимагає поглибленого засвоєння всієї стильової системи української літературної мови, яке полягає у формуванні високої мовної майстерності шляхом опанування нормами як основою мовної компетентності. Студент повинен практично реалізовувати у стильовому плані думку відповідно до комунікативної ситуації, особливо у сфері професійної, наукової комунікації. Таким чином, художній і науковий стилі літературної мови є основою формування мовного образу майбутнього фахівця. Тож очевидною стає потреба переосмислення на цих засадах підходів до викладання української мови та літератури у вищій школі, розумна інтеграція у єдиний мовно-літературний курс, що став би важливим націєтворчим чинником у загальному навчальному процесі, допомагаючи зберегти його національну специфіку.

Університетська освіта має на меті виховання не просто фахівця, а перш за все людини з науковим мисленням. Тому завданням мовно-літературного курсу «Українська словесність» повинно стати формування високої мовної компетенції у науковому спілкуванні, що інтегрує національний, культурний, психологічний

компоненти. Засвоєння норм літературної мови у процесі аналізу різностильових текстів (художнього і наукового стилів) і творення власних текстів сприятиме підвищенню загальномовної культури особистості.

І. А. Колесникова, канд. філол. наук, доцент
кафедри української мови та літератури

ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ КУРСУ «УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»

Одним із вагомих важелів оптимізації будь-якого практичного заняття з української мови є зацікавленість студентів у вивченні матеріалів, які презентує їм викладач, тому вплинути на їхнє ставлення можна шляхом інтелектуалізації завдань, зокрема через введення етимологічного аналізу професійно орієнтованих слів. Розглянемо лексичний ряд, що віддзеркалює етапи розвитку грошового товарообігу: *скот* — *танга* (*тамга*) — *денга* (*деньга*) — *гроші* — *фінанси*. Лексема *танга* (з *тюркс.*) на слов'янському ґрунті трансформувалась у слово *денга* (*деньга*). За свідченням М. Карамзіна «монголы в Бухаре и в Капчаке имели собственную серебряную и медную монету. Первая называлась *тангою*, а вторая *пулою*», що перейшло і на назви російських грошей. Вчені порізноmu визначають час виникнення лексеми *танга* у східнослов'янських мовах: від другої половини XII ст. (тоді з'явилися російські слова *таможня*, *таможенник*); з XIII ст. (літописи); з XIV ст., коли так почали називати руську срібну монету. Аналоги лексеми *танга* існували у багатьох країнах Старого світу, наприклад, у греків — *данака*, яка згадується у міфах як *обол Харона* (плата за перевезення через річку Стікс у потойбічний світ), варіанти якої були відомі арабам, персам тощо. В українській мові фіксується пестлива форма *денежка* (тобто $\frac{1}{4}$ копійки): «Хоч *денежка* в кармані, та на 100 *рублів* чвані». На східних землях вживалося слово *гроші* та його варіанти: *грошачця*, *грошва* (збірні назви), а *монету* українці називали *грошиною*. На західних землях активізувалося слово *пенязі* (з польс. — *гроші*). Слово *гроші* було дуже розповсюдженим серед українців, порівняємо: *грошовий козак*, *грошове військо* (за контрактом); *йти в гроші*, *з грошей виходити*. У монголів лексема *танга* (*тамга*) спочатку назвала тавро, яке ставили на худобі та рабах, що підтверджується історичними та художніми текстами. У полоненого рязанського старця Вавили, слуги Газука, *танга* була у формі кола з двома рогами (В. Ян